

Utfyllende regler til ph.d.-forskriften ved UiS

i ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap

§ 1-4 Ansvar for doktorgradsutdanningen

Doktorgradsutdanningen i ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap er f.o.m. 1. november 2019 organisert i forskerskoler.

Retningslinjer for forskerskoler tilknyttet ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap

VIRKEOMRÅDE

1. Disse retningslinjene gjelder for ph.d.-programmet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Stavanger, som drives i samarbeid med Handelshøgskolen ved UiS og Arkeologisk Museum. I Det samfunnsvitenskapelige fakultet inngår, ved siden av Institutt for medie- og samfunnsfag, Institutt for sosialfag og Norsk hotellhøgskole, også Senter for kjønnsstudier.

2. Forskerskolenes aktivitet skal foregå innenfor rammen av ph.d.-forskriften ved UiS og være forankret i studieplanen til ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap.

OPPRETTELSE AV FORSKERSKOLER

3. Førstegangs opprettelse av forskerskoler foretas i 2019, og involverer en søknadsprosess, et innstillingsutvalg med representasjon fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Handelshøgskolen ved UiS og Arkeologisk Museum, og vedtak i fakultetsstyrene til Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Handelshøgskolen ved UiS. Ved opprettelsen av forskerskoler vil alle stipendiater/kandidater i ph.d.-programmet fordeles på forskerskoler.

4. Søknad om opprettelse av ny forskerskole sendes doktorgradsutvalget.

5. Doktorgradsutvalget kan også vedta nedleggelse, sammenslåing, eller omorganisering av forskerskoler.

KRAV TIL FORSKERSKOLENE

6. Hver forskerskole skal ha en tydelig faglig profil, og må være tilknyttet sterke fagmiljøer for forskning.

7. Hver forskerskole skal til enhver tid ha minimum 8 kandidater tilknyttet forskerskolen.

8. Hver forskerskole må tilfredsstillere studiekvalitetsforskriftens krav om at fagmiljøer knyttet til doktorgradsutdanning må ha et tilstrekkelig antall fagpersoner med professor- og førsteamanuensiskompetanse (jf. § 3-3 pkt. 6), og må kunne vise til omfattende forskningsaktivitet på fagfeltet.

MEDLEMSKAP I FORSKERSKOLER

9. Som hovedregel skal alle stipendiater/kandidater i ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap være medlem av en av programmets forskerskoler. Eventuelle unntak må begrunnes med aktiv deltakelse i en veletablert norsk/internasjonal forskerskole, og godkjennes ved søknad til doktorgradsutvalget. Medlemskap i en av ph.d.-programmets forskerskoler er ikke til hinder for at stipendiaten/kandidaten også kan være tilknyttet en nasjonal eller internasjonal forskerskole.

10. Til fagmiljøet i forskerskolene regnes også involverte veiledere og undervisningskrefter.

11. I søknaden om opptak til ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap skal nye stipendiater/kandidater angi hvilken av programmets forskerskoler de ønsker å bli medlem av. Medlemskapet i forskerskolen gjelder fra det tidspunktet

opptak blir innvilget. Opptaket er betinget inntil prosjektplan er godkjent, etter dette er opptaket endelig. Søknad om opptak til ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap behandles av doktorgradsutvalget. Det samme gjelder godkjenning av prosjektplan.

12. Stipendiater/kandidater kan bytte forskerskole etter søknad til doktorgradsutvalget, som innvilger søknader dersom bytte av forskerskole anses å være til fordel for gjennomføringen av stipendiatens/kandidatens ph.d.-prosjekt.

ORGANISERINGEN AV DEN ENKELTE FORSKERSKOLE

13. Hver forskerskole skal ha en leder og en nestleder, som besitter disse vervene for en periode på fire år. Leder av forskerskolen er fast medlem av doktorgradsutvalget, nestleder er personlig varamedlem.

14. Hver enkelt forskerskole kan velge å organisere seg med en styringsgruppe som kollektivt tar beslutninger på vegne av forskerskolen. Alternativt kan forskerskolen overlate beslutninger på vegne av forskerskolen til forskerskolens leder (supplert av nestleder), og operere uten en styringsgruppe.

15. Forskerskolene rapporterer til doktorgradsutvalgets leder.

FINANSIERING AV FORSKERSKOLENES VIRKSOMHET

16. Rollen som leder av en forskerskole tilgodesees med 200 arbeidstimer i vedkommendes arbeidsplan. For øvrig styres timeressursene til forskerskolens arbeid av de involvertes enhetsledere. Det vil bli utarbeidet en felles norm med anbefalt timeuttelling for sentrale oppgaver i forskerskolene.

17. Forskerskolene vil motta driftsmidler fra involverte fakulteter.

FORSKERSKOLENES OPPGAVER

18. Forskerskolene skal stå for den daglige driften av opplæringsdelen av ph.d.-studiet. Dette innebærer ansvar for å tilby faglig relevante ph.d.-emner. Påmelding til emnene skjer via ph.d.-koordinator ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Alle ph.d.-emner er åpne også for stipendiater/kandidater fra andre forskerskoler, og for eksterne stipendiater/kandidater.

19. Forskerskolene skal i tillegg tilby seminarer, workshops, samlinger o.l. som er tematisk relevante for forskerskolens medlemmer, og by på jevnlige treffpunkter i fagmiljøet. Stipendiatenes/kandidatenes deltakelse på disse aktivitetene skal være frivillig.

20. Forskerskolene er ansvarlige for gjennomføring av 50- og 90-prosentseminarer.

21. Ph.d.-emner innen ph.d.-programmet undervises på engelsk. Det kan undervises på norsk dersom alle kandidater i gruppen behersker et skandinavisk språk. Øvrige aktiviteter i regi av forskerskolene kan foregå på norsk/skandinavisk eller engelsk språk alt etter hva som er mest hensiktsmessig.

22. Forskerskolene skal tilrettelegge for at stipendiatene/kandidatene har god fremdrift i ph.d.-arbeidet.

23. Forskerskolene er ansvarlige for innpassing (godkjenning) av eksterne ph.d.-kurs som forskerskolens stipendiater/kandidater har gjennomført, i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket og ECTS-standarder. Ph.d.-koordinator bistår med råd på forespørsel.

24. Forskerskolene foreslår medlemmer til bedømmelseskomiteen for ph.d.-avhandlinger. Forskerskolens leder innstiller komite, og innstilling behandles av doktorgradsutvalget.

25. Forskerskolene skal bidra til å utvikle veilederkompetansen til involverte veiledere.

26. Forskerskolene skal tilrettelegge for internasjonal mobilitet (utenlandsopphold samt mottak av utenlandske stipendiater/kandidater og ev. gjesteforskere).

27. Forskerskolene skal innen 1. desember hvert år levere en årlig rapport om gjennomførte aktiviteter, forskningsaktivitet i fagmiljøet, gjennomstrømning, oversikt over og endringer i hvem som er tilknyttet forskerskolen, og planer for det neste året.

§2-1 Vilkår for opptak

For å få opptak til ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap gjelder disse kravene:

- Femårig mastergrad eller tilsvarende utdanning, i samsvar med beskrivelsene i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverkets andre syklus.
- Søkere til ph.d.- stillinger skal ha en sterk faglig bakgrunn. Karakter på masteroppgaven og veid gjennomsnittskarakter på masterstudiet skal begge hver for seg tilsvare B eller bedre.
- Krav til residensplikt kan fastsettes av den enkelte forskerskole.

Søkere som har mastergrad (hovedfag) fra annet fagområde enn det som er godkjent som grunnlag for opptak til programmet, søkere med karaktergrunnlag som ikke kan beregnes, og søkere med en mastergrad som er kortere enn femårig, kan i spesielle tilfeller tas opp etter særskilt vurdering i Doktorgradsutvalget. Disse søkerne må kunne sannsynliggjøre at de vil kunne gjennomføre et ph.d.-studium på normert tid. Relevante vitenskapelige publikasjoner, presentasjoner på vitenskapelige konferanser o.l. vil tillegges vekt i vurderingen.

§2-3 Opptaksvedtak

Opptaksvedtaket skal inneholde

- oppnevning av minst en veileder (hovedveileder)
- informasjon om finansiering
- informasjon om opplæringsdelen

Opptaket forutsetter at Avtale A og B (eventuelt C) er levert i signert stand innen oppstart. Videre forutsetter opptaket at endelig prosjektbeskrivelse fremlegges Doktorgradsutvalget for godkjenning senest 3 måneder etter oppstartdato. Etter at arbeidsavtale er signert sendes kopi til ph.d.- kandidat, hovedveileder og instituttleder sammen med mal for endelig prosjektbeskrivelse/prosjektplan.

§ 4-1 Opplæringsdelen

Opplæringsdelen skal inneholde den faglige og metodiske skoleringen som er nødvendig for arbeidet med avhandlingen. Opplæringsdelen er obligatorisk for alle kandidater på ph.d.-programmet og skal utgjøre 30 studiepoeng (programmet plikter ikke å gi studiepoeng ut over kravet), som fordeles på følgende måte:

- 10 studiepoeng i vitenskapsteori / forskningsdesign
- 10 studiepoeng i metode
- 10 studiepoeng innen emner relatert til avhandlingens tema

Opplæringsdelen skal også bestå av obligatorisk faglig formidling med følgende elementer:

- Årlig presentasjon av forskningsprosjektet i det faglige miljøet ved UiS
- Minimum en presentasjon på internasjonal vitenskapelig konferanse i løpet av studietiden
- Minimum et populærvitenskapelig bidrag i løpet av studieperioden
- 50-prosentseminar som beskrevet i egne retningslinjer for dette

Ph.d.-kandidater bør søke om godkjenning senest 3 måneder før de skal levere avhandlingen til bedømmelse. Opplæringsdelen kan tas løpende, men hovedtyngden bør gjennomføres i løpet av det første året av opptaksperioden.

Det forutsettes at emner/kurs som inngår i opplæringsdelen ikke samtidig er del av opptaksgrunnlaget eller inngår i tidligere avsluttede utdanningsenheter. Alle emner som skal inngå i opplæringsdelen, må ha avsluttende eksamen med karakterfastsettelse iht fakultetets kvalitetssystem.

Opplæringsdelen må være fullført og bestått i sin helhet før ph.d.-kandidaten kan søke fakultetet om å få avhandlingen bedømt.

Spesialistutdanning for leger/psykologer vil ikke godkjennes som del av opplæringsdelen. Det samme gjelder kursene til Legeforeningen/ Norsk psykologforening, som ikke fyller fakultetets krav til opplæringsdelen da de er etter- og videreutdanningskurs og derved ikke på ph.d.-nivå. For øvrig har de ofte en studiepoenguttelling som ikke følger ECTS-standard.

Hvordan søke om godkjenning av opplæringsdelen

Kandidaten må søke om godkjenning av opplæringsdelen så snart opplæringsdelen er fullført. Søknad om godkjenning av opplæringsdelen bør være mottatt senest 3 måneder før kandidaten skal levere avhandlingen til bedømmelse.

Ved godkjent opplæringsdel vil kandidaten få tilsendt et formelt godkjenningsbrev.

Søknadens innhold

- Søknadsskjema for godkjenning av opplæringsdelen. Kandidaten må liste opp elementene som ønskes godkjent. Krav til opplæringsdelen er 30 studiepoeng.
- Dokumentasjon for hvert av elementene i form av vitnemål, kursbevis og bekreftelser må vedlegges. Bekreftelse på kurs som er registrert i Universitetets Studentweb er ikke nødvendig.
- For å få godkjent deltakelse på vitenskapelig konferanse med fremlegg må en sende inn:
 - forsiden av konferanseprogrammet med navn og dato på konferansen
 - siden med tittelen på fremlegget – muntlig presentasjon eller poster
 - abstract

Krav til søknad om å få godkjent opplæringsdel

Søknad om godkjenning av opplæringsdelen skal sendes inn samlet når kandidaten har oppnådd 30 studiepoeng gjennomført formidlingsdel.

Søknaden med alle relevante vedlegg sendes med epost til ph.d.-koordinator.

Godkjenning av eksterne kurs

Relevante kurs fra eksternt utdanningsinstitusjon på ph.d.-nivå som gir studiepoeng/ECTS kan godkjennes som del av opplæringsdelen av den enkelte forskerskole (jf. pkt. 23 i retningslinjene for forskerskolene).

Kandidaten må søke særskilt om å få utenlandske og/eller norske ph.d.-kurs godkjent dersom det ikke er gitt studiepoeng/ECTS-uttelling. Følgende må vedlegges søknaden:

- Bekreftelse på at kurset er på ph.d.-nivå.
- Bekreftelse på antall undervisningstimer, eventuelle antall timer påberegnet forberedelse til undervisning/kurslitteratur, og eventuell eksamen (antall timer eksamen og eksamensforberedelser).
- Bekreftelse på eventuell fremleggelse – muntlig presentasjon eller poster.
- Lenke til kurs på nettet.

Kurs kan ikke godkjennes som del av opplæringsdelen dersom nødvendig dokumentasjon ikke er mottatt. Søknad med vedlegg sendes på e-post til forskerskoleleder. Antall studiepoeng samsvarer med det europeiske ECTS-systemet (European Credit Transfer and Accumulation System). 1 studiepoeng = 1 ECTS = 25-30 timer.

§5-1 Rapportering

Hvert år skal kandidat og veileder utarbeide framdriftsrapport for ph.d.-prosjektet (jf. ph.d.- forskriften). Kandidat og veileder rapporterer separat i eget skjema som sendes til Dokumentsenteret ved UIS på e-post. I tilfeller der det er svak progresjon og/eller avvik fra opplæringsplanen, kan det bes om tilleggsinformasjon og/eller at det gjennomføres oppfølgingssamtaler med en kandidat, midtveisseminar e.l. Ved særdeles dårlig progresjon kan Doktorgradsutvalget vurdere tvungen avslutning av utdanningen før opptaksperiodens utløp, jf. § 2-7.

90-prosentseminar

Det skal mot slutten av ph.d.-løpet gjennomføres et 90-prosentseminar, før innlevering av avhandling kan skje. Forskerskolen er ansvarlig for organisering av 90-prosentseminaret. 90-prosentseminaret er offentlig og bekjentgjøres i stipendiatens forskerskole. Alle ph.d.-kandidater i programmet omfattes av retningslinjer for 90-prosentseminar for ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap.

I forkant av seminaret blir manuskriptet (kappe og artikler) vurdert av kommentator(er) som har erfaring med å bedømme avhandlinger. Teksten bør foreligge senest tre uker før seminaret. Seminaret innledes med at kandidaten gir en presentasjon av arbeidet før kommentator(er) diskuterer det framlagte manus med kandidaten.

Formålet med 90-prosentseminaret er å vurdere prosjektet i en avsluttende fase og evaluere et nesten ferdig manuskript. Seminaret gir kandidaten mulighet til å presentere og diskutere egen vitenskapelig kunnskapsproduksjon.

Praktiske retningslinjer for 90-prosentseminar (1,5 timer)

90-prosentseminaret skal gjennomføres når avhandlingen er cirka 90 prosent ferdigstilt. Seminaret er offentlig og bekjentgjøres ved instituttet kandidaten tilhører.

Kandidatens oppgaver:

- Teksten som danner grunnlag for seminaret skal være godkjent av (begge) veileder(ne).
- Et fullstendig avhandlingsmanuskript for 90 prosentseminaret bør være tilgjengelig for kommentator(er) senest tre uker for seminaret.
- Kandidaten innleder seminaret med en sammenfatning av avhandlingsarbeidet på maksimalt 45 minutter.

Hovedveileders oppgaver:

- Hovedveileder tar initiativ til seminaret og bekjentgjør dette ved instituttet
- Hovedveileder har ansvar for å gjøre avtaler med kommentator(er). Husk at kommentatoren(e) ikke kan delta i komiteen som skal vurdere avhandlingen ved endelig innlevering.
- Hovedveileder leder seminaret.
- Hovedveileder skriver en bekreftelse på gjennomført 90-prosentseminar. Denne legges ved kandidatens søknad om å få levere avhandlingen.

Kommentators oppgaver:

- Kommentatorens oppgave er å vurdere og å gi kritiske og konstruktive synspunkter på avhandlingsarbeidet. Formålet er å gi kandidaten muligheter til å forbedre arbeidet i slutfasen og å forberede seg for disputas. Kommentator skal ikke sammenfatte arbeidet, men vie mesteparten av tiden til vurdering og diskusjon av arbeidet.
- Hoveddelen av seminaret bør brukes til denne samtalen, men det bør også gis anledning til spørsmål og kommentarer fra salen.
- Det avsettes tid i etterkant av seminaret til en oppsummerende veiledningssamtale mellom kandidat, veiledere og kommentator.

Hovedveileder må etter gjennomført seminar skrive en bekreftelse/evaluering på maksimalt 1 side som oversendes til ph.d.-koordinator. Bekreftelsen må inneholde tidspunkt for seminaret, informasjon om kommentatorer, kort beskrivelse av progresjonen i prosjektet.

§ 5-2 Midtveisevaluering

50-prosentseminar

Alle ph.d.-kandidater tatt opp etter 01. januar 2017 omfattes av retningslinjer for 50-prosentseminar for ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap. Forskerskolen er ansvarlige for organisering av 50-prosent-seminarer (jf. omtale av obligatorisk faglig formidling).

Teksten som presenteres og vurderes på dette seminaret bør være relativt omfattende og skal minst inneholde utkast til avhandlingens struktur og samt en påbegynt analyse eller artikkelutkast. Teksten bør foreligge senest to uker før seminaret. Kandidaten innleder seminaret med å gi en kort sammenfatning og situasjonsbeskrivelse av avhandlingsprosjektet. Kommentator vurderer og diskuterer prosjektets styrke og eventuelle uklarheter og svakere sider og gir konstruktive innspill til hvordan kvaliteten i prosjektet kan styrkes.

Det legges spesiell vekt på:

- Å klargjøre ph.d.-prosjektets plassering i det aktuelle forskningsfeltet og dets bidrag til dette feltet, samt prosjektets praktiske verdi/konsekvenser
- Å klargjøre eventuelle forskningsetiske utfordringer, avveining og valg
- Progresjon i prosjektet

I kandidatens arbeidsprosess er det av stor betydning å få en diskusjon om prosjektet mens det ennå er anledning til å korrigere og utvikle alle elementene i forskningsdesignet og dets indre konsistens. Forslag til hvordan arbeidet kan utvikles og styrkes følges opp i en påfølgende veiledningssamtale mellom kandidat, veileder(e) og kommentator(er).

§ 6-1 Krav til avhandlingen

I studieplanen for ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap er det fastsatt et minstekrav til artikkelbaserte avhandlinger. Minstekravet lyder:

*Dersom avhandlingen er artikkelbasert må minst 3 artikler ha kandidaten som førsteforfatter.
Minst 2 artikler må være innsendt for publisering.*

Hver enkelt forskerskole har mulighet til å foreslå sin egen veiledende standard for avhandlinger (monografi eller artikkelbasert avhandling), for godkjenning i Doktorgradsutvalget. Her kan ytterligere krav til artikkelbaserte avhandlinger inngå. Disse kan gå utover minstekravet som fremgår av studieplanen, men ikke være lavere enn dette. Kravet til artikkelbaserte avhandlinger gjelder alle ph.d.-kandidater i ph.d.-programmet i samfunnsvitenskap. For forskerskoler uten egen veiledende standard gjelder kun minstekravet.

§ 8-1 Avholdelse av prøveforelesning

Prøveforelesning og disputas gjennomføres på samme dag. Prøveforelesningen skal vare 45 min.

§ 8-3. Offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)

Kandidatens presentasjon av avhandlingen skal vare 20 min.